גרויסע פון די שטעדטלאך ארום ביאליסטאק

סוכאוואליא, ווי אידען לעבען יעצט דארט. — די פריידען ביים אפנעהמען געלד און גרוסען פון אמעריקא. — א אידישער מעיאר און אידישע צרות. — אידען האנדלען אהן געלד. — גרוסען פון טיאטשין, לנישין און קארא שין.

אום׳ן מארק, אבער אין פוילען גופא איז גאנץ אנדערש. צוליעב די הויכע פרייזען לעבט די אידישע באפעלקערונג נאר אויף ברויט און קארטאפעל, זעלטען זיך פאר־גינענדיג א שטיקעל פלייש אדער אן איי אויף שבת. בעת די מלחמה אפעראציעס דעם לעצטען זומער איז דאס שטעטעל פארכאפט געווארען צוערשט פון איין צד און שפעטער פון דעם צווייטען צד. די אידען זענען געבליבען הוילע און נאקעט און זענען אויסגעשטאנען פיעל צרות. אגב דער רב פון סוכאוואליע, הרב ישראל לעווארבעשטיין איז א לענ־

(פון א באריכט צו דער דזשאינט דיסט ריביושאן קאמיטע)

ווי אזוי א אידיש שטעטעל אין פויי־לען, וואו די אידישע באפעלקערונג איז רואינירט געווארען דורך דער מלחמה און אנדערע צרות, איז צוריק געשטעלט גע־ווארען אויף די פיס דורך הילף, וואס

רען קיין ווישקאוו, וואו זיי זענען מיט גרוים אײנשטעלעניש אריבערגעפאהרען דעם אויפגעשטאבעטע בריקעל איז זיי־ער אטאמאביל.

אין טיקאטשין, וואו די שלוחים הא־בען זיך אפגעשטעלט איבערנאכט, הא־בען זיי געמוזט שלאפען אויפ׳ן פלאר

עס איז די פאטריאטישע שטימונג, סיי ביי ליטווער, סיי ביי אידען. אין צוי־בען פון דער שטימונג שטעהט איצט אויך דאס גאנצע געזעלשאפטליכע לע־בען, נישט נאר אין קאוונע, נאר אויך אין גאנצען לאנד.

(צווייטער ארטיקעל קומט.)

דער יקרות אויף לעבענסמיטלען איז שרעקליך גרויס. מען קען זיך מאכען א באגריף, אז מילך קאסט 12 מארק א ליטער, צוקער — 150 מארק א פונט, 25 מארק א פונט ברויט און 7 מארק אן איי. דאס זעהט אפשר נישט אויס זעהר טייער ליט דעם אמעריקאנער קורס

די אידיש נאציאנאלע אויטאנאמיע אין ליטא

פון דר. ג. מ. געלבער.

שוין אויף דער רייזע פון דייטש־לאנד קיין ליטא, דערקענט מען, אז מ׳קומט אין א לאנד, וואו די לאגע פון אונזערע ברידער איז עפעס א גאר אנדער־רע.

ווירבאלין — דאס ליטישע גרענעץ שטעטעל.

אקאהר פון כמעט אלע געשפרעכע. איהר ווילט אודאי אויך זעהן אונ־זער סיים, פרעגט מיך דער גענעראל־סעקרעטאר פונ׳ם „ועד הארץ“, היינט איז גראד א זעהר אינטערעסאנטע און ערנסטע דעבאטע.

— אודאי האב איך בדעה, אויך א קוק צו טאן אויף אייער ליטווישען סיים.

ארבייטען א שטאב פון ערנסטע בע־אמטע. אין שרייב־צימער הערט מען דיקטירען העברעאישע און אידישע בריעף אויף אידישע שרייב־מאשינען. מען האט קיין צייט צו באטראכטען דאס אלעס, און מ׳איז פיהרט מיט דער פויר־ראשעף אין א גרויס צימער, עלעגאנט און זעהר געשמאקפול אײנגעריכטעט — יא, דאס איז דער קאבינעט פונ׳ם העכן מיניסטער סאלאוויציק. זאגט ער מיר שטילערהייט און אין א שטאלצען טאן, ווי ער וואלט מיר געוואלט געבען צו פארשטעהן, אז נאר די ליטווישע אי־דען זענען די גליקליכע, וואס האבען א אידישען מיניסטער.

און איך מוז מודה זיין, אז אין דער רגע האב איך איהם מקנא געווען.

ס׳איז שווער צו שילדערן די גע־פיהלען, וועלכע האבען מיך דאמאלסט באהערשט, ווען זייענדיג אין אידישען

שטים. אין דער פראקציע זענען פאר־טראטען דריי פארטייען, ציוניסטען (דר. ראזענבאום, סאלאוויטשיק), דער־מאקראטען (דער פריהערדיגע דומא־אפגעארדנעטער פרידמאן און פינקעל־שטיין), אגודת ישראל (דר. ראבמילא־וויץ און הרב פאפעל).

מענשען און אפגרונד ✤ ראמאן

פון יעקב פינגערמאן
אידיש פון א. רייזוויין
ישראל זאנגוויל געווידמעט

(זיבען און דרייסיגסטע פארזעצונג)

זי האט פאר א מאמענט פארמאכט די אויגען, האט צוזאמענגענאמען איהר בליק מיט זייגעם, און מיט א רייצענדען שמייכעל געענטפערט:

„אויב איהר ווילט נאר מיטפאהרען?“

דער דירעקטאר האט מיט אן ענט־

אדלער האט עפעס א שייכות מיט דעם דער איינציגער.

„מען וועט אייך אלס דעזערטירער פארפאלגען“ האט קיסטענבוים געזאגט נאכדענקענדיג.

„איך דעזערטיר ניט“, האט גע־ענטפערט מענצעל, „איך האב געבעטען

„איז אייער קאבינעט פריי?“ האט הערשבערג געפרעגט דעם בעל הבית.

גערהט ווייטער, קומט אריין“, האט ער זיי געענטפערט זיי זיינען דורך דער קיך אריין אין דעם דערבייאיגען צי־מער, אין וועלכען די ליכט איז אריינ־געקומען פון דער גאס. אינ׳ם גרויסען

THE DAILY HEBREW JOUR[NAL]
H. Winberg, Pres. & Gen. Mgr.
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of [Ontario]
PUBLISHED BY
CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., L[td.]
254 - 258 Queen Street West, Telephone Adelai[de]
Subscription Rates $6 Per Year, $3.50 Six M[onths]
Single Copy — 3 cents.
Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O. Toronto O[nt.]
January 22nd 1913

[...]נטזאגט ניט די וואלונטירען

[...] ווי עס איז הנטאג אונזער אפיציעל עדעפענט געווארען [...]פיין פון דער אימיגראנטען הילפס געזעלשאפט, וועט ער [...]עצט ווערען די היינטיגע גאנצע וואך, און עס ווערט געפלאנט [...] יעדער איד זאל באזוכט ווערען.

אין די הייזער און אין די פאבריקען, אין די געשעפטען און אין [...]ערגענדען. איבעראל וואו עס זענען נאר פאראן אידען, [...] די וואלונטירען זוכען צוצוקומען און שאפען מיטגליעדער און [...]טיירונגען פאר דער געזעלשאפט.

עס איז א שווערע ארבייט, אבער די וואלונטירען טוען עס מיט [...] און פארגעניגען, ווייל זיי ווייסען דאס יעדער געזאמעלטער דאלאר [...] צו ראטעווען א אידיש לעבען, און יעדער נייער צוגעקומענער מיט־[...] פאר דער געזעלשאפט באטייט פיעלייכט די אריינלאזונג פון אן [...], וועלכער האט זיך דורך שווערע ליידען קיים אהער דער־[...]

[...] שווערע אויפגאבע האבען פאר זיך די וואלונטירען, און עס איז [...] ארויסצוהעלפען זיי אין דער ארבייט מיט אלע מעגליכקייטען [...] זיי אויף פריינדליך, ווען זיי קומען צו אייך.

גיט זיי אינפארמאציעס וועגען אייער שכן אדער קרוב, וועמען [...] קען געווינען פאר דער געזעלשאפט, און זעהט אז ער זאל ווערען א [...]מיטגליעד אדער א ביישטייערער.

[...] לעמענס מיטהילף, וועט א טייל פון דער עלענד און נויט [...] געלינדערט ווערען, האלט ניט צוריק דייער הילף.

[...]וועט טאראנטא נאכפאלגען דעם ביישפיעל

א קורצער באריכט פון א שטעדטעל אין דער פראווינץ סאסקאטש[...] בערצעהלט פאלגענדעס: —

זונטאג דעם 12־טען דעצעמבער, איז אפגעהאלטען געווארען א מיטינג אין רעדזשיינע, סאסק. אין בית יעקב שוהל, אין די אינטערעסען פון דער אימיגראציאנס געזעלשאפט. ב. שעפס, פרעזידענט פון דער געזעלשאפט און כ. מעסלער זענען ספעציעל געקומען פון וויניפעג, ארגאניזירען דעם מיטינג.

די כלל־טוער פון רעדזשיינא האבען זעהר פריינדליך עמפפאנ־גען די געסט פון וויניפעג, און 3 א זייגער ביי טאג, איז אין שוהל אפ־געהאלטען געווארען א קאנפערענץ פון פארשטעהער פון אלע אידישע ארגאניזאציעס פון רעדזשיינא. די געסט פון וויניפעג האבען ערקלעהרט זייער מיסיאן. אין אווענט איז א גרויסער מאס־מיטינג אפגעהאלטען געווארען אין בית־יעקב שוהל. מר. ב. שעפס, האט זעהר דייטליך ערקלעהרט די לאגע פון די אימיגראנטען, און אפגעגעבען א באריכט פון דער טעטיגקייט פון דער געזעלשאפט ביז איצט. און פארגעלעגט די פלענער און נויטווענדיגקייט פון דער גרינדונג פון א בראנטש אין רעדזשיינא.

מר. מ. טעכנער האט געמאכט זעהר א װאַרימען אפיעל אז יעדער [...] און פרוי איז מחויב צו ווערען א מיטגליעד פון דער געזעלשאפט. און [...] ענדע האט דער פרעזידענט פון דער שוהל און דער טשערמאן פון מיטינג [...] מעסק אפעלירט, און עס איז אין א קורצער צייט קאלעקטעט גע־[...] ווארען אריבער 800 דאלאר.

[...] פאר דער אימיגראציאנס־ארבייט געזאמעלט געווארען א סומע פון [...] אכט הונדערט דאלאר.

אויב טאראנטא זאל ביישטייערן אין דער זעלבער פראפארציע [...] דא געזאמעלט ווערען היבשע צעהנדליגע טויזענטער דאלאר.

[...] וועט טאראנטא נאכפאלגען רידזשיינע׳ס ביישפיעל?

דאס פארענדיגטע ערשטע קיעג קאפיטעל

אין די ערשטע עטליכע וואכען האט מען פיעל צייט פארלוירען [...] דרשות און אויף לויבען איבער דעם צווייטען, ווי אויך אויף האמ־[...] זיך, כדי מען זאל זיך האבען שפעטער אויף וואס ארויסצוגלייכען. [...] צו געבען א געלעגענהייט צו אלע דעלעגאטען, וועלכע זענען זיך [...] געקומען פון איין און פערציג לענדער, אז יעדער איינער זאל [...] פייערען דעם יום טוב פון פריעדען אויף דער ערד אויף זיין שטיי־[...]